

SZEGEDI VEGYÉSZNŐ RANGOS NEMZETKÖZI ELISMERÉSE

„Csupa sikerélmény a munkám”

Szegedi vegyész kutató kapta idén a francia kozmetikai cég és az Unesco elismerését, amelyet A nőkért és a tudományért ítélnek oda. Hernádi Klára szénnanocsöveket vizsgál, rokon területeken oktat is, emellett ipari reaktorokról és hétköznapiaink kémijáról tart előadásokat.

Három éve írja ki a L'Oreal Magyarország és az Unesco A nőkért és a tudományért elnevezésű díjat. Olyan kutatóknak ítélnek oda, akik az anyag- vagy az élettudományok terén tevékenykednek. A Szegedi Tudományegyetemről elsőként *Hernádi Klára*, az alkalmazott kémia tanészék docense nyerte el a rangos kitüntetést.

A kőnél keményebb

– A néhány évtizede ismert szénszálakat rendkívüli szilárdságuk és könnyű súlyuk miatt a sílecek, biciklik és versenyautók gyártásánál alkalmazzák. A tizenöt éve felfedezett szénnanocsövek továbblépést jelenthetnek: azaz a jövőben még ezeknél is nagyságrendekkel erősebb anyagokat állíthatunk elő – vezet be a milliméter milliomodnyi részének rejtelmeibe a vegyész kutató. Aztán a szén előfordulásának két végletes formájára emlékeztet, a kőnél keményebb gyémánt és a puha grafitra.

Ez utóbbiból – ha ceruzával írunk – hatszögletű darabkák morzsolódnak a papírra. A kutató ilyen grafit-lemeszkék „feltekert” formáit állítja elő és vizsgálja elektronmikroszkóp alatt. A szénnanocsövek akár a mikrocip elemeihez hasonló, vezető és félvezető tulajdonságokkal rendelkezhetnek. Ezzel *Hernádi Klára* az anyagtudomány új fejezeteit írja, eredményeit unokáink fogják látni a síkképernyős tévé jövő századi generációiban.

Hernádi Klára: Az illatszerek közül én is nőként választok FOTÓ: KARNOK CSABA

– Csupa sikerélmény a munkám, ezért rettentően élvezem. A folyamatos szakmai elismerésnek és annak, hogy a tanítványaim nem tekintik „mumustárgynak” a kémia-át, egyaránt örülök – csillan fel a szeme, amikor oktatómunkájáról kérdezem. A tanárnő a szénszálak-

ról és reaktorokról tart előadást a természettudományi kar hallgatóinak, míg a Mindennapok kémiaja című óráját az egyetem valamennyi érdeklődő diákjának meghirdette. A más szakot választó kémiakedvelők éppen úgy járnak hozzá, mint azok, akik valaha utál-

ták a tantárgyat, de rájöttek: egész életünk kémia.

Hirdetések

– Érdekelnek a környezetünk vegyületei, ezért magától értetődően figyelem például a kozmetikai reklámokat. Persze, nem dőlök be minden új hirdetésnek, de azért első sorban én is nőként keresgélek az illatszeres polcokon – felel Klára a vásárlási szokásait firtató kérdésre. Hozzáteve, hogy mivel a tudományos kifejezéseket is érti, természetesen a vegyész tájékozottságával válogat a piperék közül. – Az összetevők feltüntetését roppant fontosnak tartom. A korrekt tájékoztatás elengedhetetlen, de túlkapaszkodásra és tudományoskodásra semmi szükség. A szakkifejezések mutatják, hogy kutatások állnak a fejlesztés háttérében.

Arckrémek és lipidek

Biokémikusok vizsgálják például a bőr működését, és kísérleteik nyomán születnek újabb és újabb vegyületek a ráncosodás lassítására. Ilyen tudományos teljesítmény a mostanság emlegetett liposzóma, amelynek kapszulás alapötletét (a hatóanyag lassított felszívódását) a gyógyszerészetből már régóta ismerjük.

A szépítőszerekben hasonlóan fejt ki „trükkjét”: hatószere változatlan, ám új, kapszulaszerű bevonnattal bőrre kenve mélyebbre kerül, tehát alaposabban hat. A ciklodextrin ugyancsak a kapszula elvén működik, de cukorburokkal készül. Vagy reklámoznak lecitint, lipideket, koenzimeket – olyan anyagokat, amelyek segítenek a szervezetünknek anyagokat előállítani, amelyekre egyedül már nem lenne képes.

És milyen jól hangzik, ha nem ubikinont írnak rá – pedig ez az eredeti neve –, hanem Q10-et!

DOMBAI TÜNDE

Báli divat

A hamarosan elkezdődő farsangi, báli szezonra már felkészültek az üzletek: most még széles a választék, bár sokan ma is csináltatni kényszerülnek alkalmi öltözékeket.

MTI

A drága nagystélyiket otthon nem lehet átalakítani, ugyanakkor sok ezer nő ma sem talál a méretére való nadrágot, ruhát vagy szoknyát. A nagyobb méretet viselők esetében a leggyakoribb gond, hogy a 42-56-es méretükről azt gondolják a gyártók, hogy mind 170-180 centi magasak.

A kölcsönzés csak azok esetében megoldás, akiket normál konfekciómérettel áldott meg a sors. Az alacsony, telt nők ritkán kapnak magukra megfelelő méretű estélyit, különösen, ha vagy fölül vagy deréktól lefelé teltek, nem pedig arányosan. Ebből élnek a szalonok.

Ha viszont már csináltatni kényszerül a mulatni vágyó, akkor érdemes a többrészes, variálható estélyi öltözék mellett dönteni. A fekete vagy sötétbordó selyemdzsörzé nadrághoz, hímzett taft vagy alábélelt muszliinszoknyához nélkülözhetetlen a top és egy fényes, santung vagy selyemsantung hatású, moaré-, kloké- vagy brokátkabát.

A felső ne legyen túl rövid, bármennyire is divatos, inkább hosszabb állású. A most oly divatos boleró csak hosszú derekú, vékony nőknek áll jól. A színek közül vezet a lila, a bordó, a ciklámen és ennek összes árnyalata, a bronz, a sötétarany és a dohány. Ha a szoknya sima, szép hozzá a míves, hímzett, gyöngyözött kabát. Igaz, ezeket bélelni kell, és így nagyon melegnek egy-egy báli estére: erre is figyelni kell.

Érdemes két, különböző színű topot és kabátot csináltatni, amelyek könnyen váltogathatók.

Ezzel meg van oldva az egész farsangi szezon.

A brokátkabát sima fekete ruhához is hordható, elegánsabb fogadásra vagy színházba.

Házimunkára serkentő női vese

Egy horvát favágónak megjött a kedve a házimunkához meg a kötögetéshez azután, hogy női vesét kapott a saját beteg szerve helyett – legalábbis ezt állítja magáról a férfi.

MTI

Az 56 éves *Stjepan Lizacic* pert indított a helyi egészségügyi hatóság ellen, mert új kedvtelése miatt mindenki kiröhögi, és mert nem figyelmeztették őt előre a veseátültetés lehetséges mellékhatásaira, továbbá, mert női vesét kapott, nem pedig férfit.

– Azelőtt jókat ittam, most meg inkább vasalok, mosogatok, rendezgetem a ruháim, és még kötök is, ráadásul élvezem és ellazít – panaszkodott a férfi a helyi sajtónak, megjegyezve: tudatában van annak, hogy a női vese ugyanakkor az életét mentette meg.

Csak hát az összes cimborája rajta röhög. Egyedül a felesége üdvözlözi a változást, mivel azelőtt teljesen rámaradt a házimunka, most meg a férje veselkedik neki. – Annak azért nem örülnek, ha elkezdene szemet vetni férfiakra – mondta az asszony.

AMIBEN MINDEN NŐNÉL JOBB A TEREMTÉS KORONÁJA

Igazán hisztizni csak a férfiak tudnak

Egyesek – és ebbe a kategóriába most kivételesen szinte csak nők tartoznak – azt állítják, hogy a férfiak sokkal hisztisebbek a szebbik nemnél. S ha egy kicsit a dolgok mögé nézünk, akkor könnyen beláthatjuk, igazuk van. De ez egyáltalán nem baj, sőt!

Ugye, kedves férfitársaim önök is számtalanszor hallották már életük párjától, kolléganőjüktől a klasszikus minősítést, amivel úgymond minden el van intézve: „Rosszabb vagy, mint egy gyerek!” S még az is lehet, hogy igaz a megállapítás. Ugyanis a szőrös szív, a marconaság mögött igenis megbújhatnak érzelmek, nagyon is a lelkükre vehetünk bizonyos dolgokat. Ilyenkor miért ne választanánk mi is a „könnyebb megoldást”, és kezdenénk el hisztizni? S ha fejünkre olvasták a fenti mondatot két – teljesen jogos – duzzogás között, gondolkozunk el azon, ki is valójában a „gyerek”.

A gyerek ugyanis a nő! Azaz, mivel rosszabbak vagyunk nálunk, a gyereknél, valójában sokkal jobban hisztizünk, mint ők. S ez fáj nekik. Amit meg is értek.

Ugyanis miért, mikor hisztiznek a nők? Akkor, ha lepattan a lakk a körműkről, ha tönkre megy a hajuk, a sminkjük, s hisztiznek, mert nincs egy göncük. Ellenben mi, férfiak nagyon is „komoly” dolgok miatt hisztizünk, épp ezért komolyabban is kell csinálnunk. Szenvedünk például, ha betegek vagyunk. De ez érthető is, hiszen a betegséggel nem lehet viccelni, nálunk a legkisebb nátha is könnyen halálos lehet, ha nem figyelünk oda. Ilyenkor persze a fejünkre olvassák, hogy anyám-asszony katonái vagyunk, legyünk férfiak – apro-

pó: mit is jelent ez valójában? –, legyünk erősek, kitartóak, sebezhetetlen hősök, asszonyunk gyámolítói a „halálos ágyunkon” is!

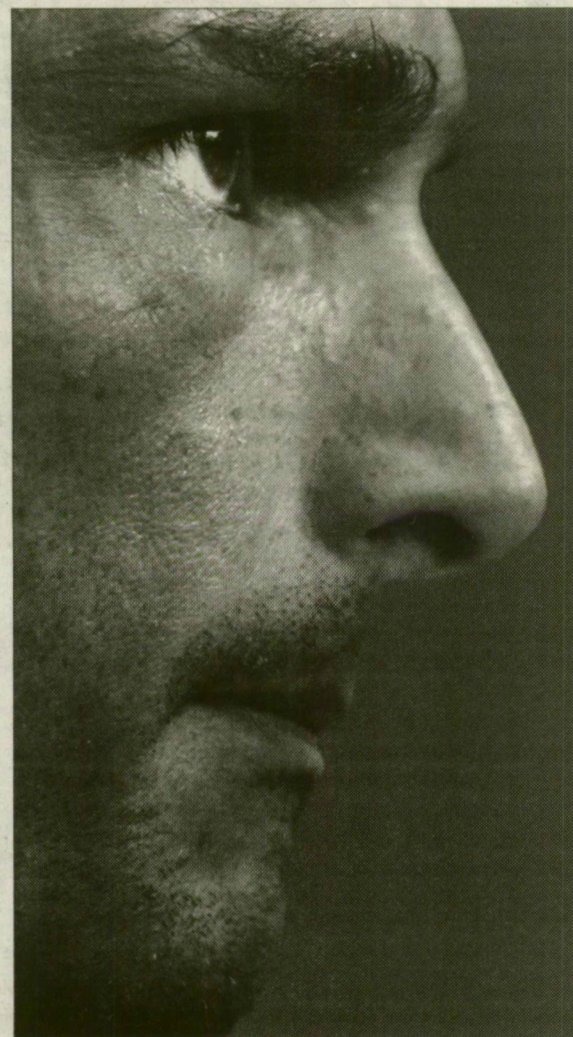
Persze nem csak betegen hisztizünk. Akkor is kiborul az éjjeli edény, ha az igazán fontos dolgok végzése közben zavarnak meg minket. Ilyen például a meccsnézés vagy az újságolvasás. Ezek olyan ihletett pillanatai az életnek, amelyeket elvileg nem illene megzavarni, életünk párja mégis rendszeresen megteszi. Mert azt hiszi, ráérünk, úgysem csinálunk semmit. S hiába próbáljuk meggyőzni ennek ellenkezőjéről, hajthatatlan, „mindig csak az a meccs, mi jó van abban”, halljuk, s közben arra gondolunk, ha tudná, valójában milyen fontos is az a kétszer negyvenöt vagy négyszer tizenkét perc, akkor lehet, hogy ő is odaülne mellénk. De az imádott nőt meggyőzni erről lehetetlen, így mi marad? A duzzogás.

Még el nem felejttem: a nők esetében a hiszti fontos eleme a teatralitás, aminek célja a még nagyobb odafigyelés kiprovakálása. Esetünkben azonban erről szó sincs. Mi ugyanis csendben, elvonulva hisztizünk, többen ilyenkor káromkodnak egy-két cifrát, ami sokszor szintén látványosabbra és hatásosabbra sikerül, mint egy percekig tartó női toporzékolás.

S van még egy „titkos” fegyverünk, amit szintén könnyű szívvel árulok el, hiszen minden férfi másképp használja.

Ez az idő. Ugyanis minden esetben sokkal hamarabb abbahagyjuk a durcáskodást, mint azt a nő gondolná. Csakhogy sosem mutatjuk ki, mikor van vége. Ilyenkor a nő találgat, őrlődik, hogy mi van már velünk, hogy tudunk ennyit hisztizni. Pedig már régen túl vagyunk a dolgon. Valljuk be, jól érezzük magunkat ilyenkor!

GARAI SZAKÁCS LÁSZLÓ

Férfias, szúrós tekintet

ILLUSZTRÁCIÓ: MTI